

**Πρόσθετη γνωμοδότηση για τις διαμετακομιστικές κοινοτικές μεταφορές στις εξω-κοινοτικές χώρες:
Ελβετία, Αυστρία και Γιουγκοσλαβία⁽¹⁾**

(89/C 23/14)

Το Προεδρείο της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής αποφάσισε στις 27 Σεπτεμβρίου 1988, σύμφωνα με το άρθρο 20, εδάφιο 3 του εσωτερικού κανονισμού, να καταρτίσει πρόσθετη γνωμοδότηση για τις διαμετακομιστικές κοινοτικές μεταφορές στις εξω-κοινοτικές χώρες: Ελβετία, Αυστρία και Γιουγκοσλαβία.

Το τμήμα μεταφορών και επικοινωνιών, στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών ενέκρινε τη γνωμοδότηση στις 9 Νοεμβρίου 1988 (εισηγητής: ο κ. Cavazzuti).

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε ομόφωνα στις 24 Νοεμβρίου 1988 στη διάρκεια της 260ής συνόδου ολομέλειας την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Εισαγωγή

1.1. Η υλοποίηση της εσωτερικής αγοράς και η ανάπτυξη της κοινής πολιτικής μεταφορών απαιτούν την εξεύρεση μιας διαρκούς λύσης στα προβλήματα των κοινοτικών διαμετακομιστικών μεταφορών στην Ελβετία, την Αυστρία και τη Γιουγκοσλαβία. Τα εμπόδια που οι χώρες αυτές προβάλλουν στις οδικές, κυρίως, διαμετακομιστικές μεταφορές που γίνονται στην επικράτειά τους, δυσχεραίνουν σε μεγάλο βαθμό τις ενδοκοινοτικές μεταφορές και την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών στον τομέα των μεταφορών.

Η εξάλειψη αυτών των εμποδίων, έστω και σε διαδοχικά στάδια, αποκτά έτσι σημασία για όλα τα κράτη μέλη της Κοινότητας και, συνεπώς, αποτελεί ένα καθαρά κοινοτικό πρόβλημα, και γ' αυτό βρίσκεται στη βάση των διμερών διαπραγματεύσεων μεταξύ της Κοινότητας και των τριών χωρών διέλευσης. Πρόκειται για πρόβλημα με αποφασιστική σημασία σε τέτοιο σημείο που μπορεί κανείς να διαπιστώσει ότι αν δεν δοθούν δικαίες και ισορροπημένες λύσεις σ' αυτό το πρόβλημα κινδυνεύει η πραγματοποίηση της ενοποιημένης αγοράς το 1992.

1.2. Το Συμβούλιο έδωσε την έγκρισή του, στις 7 Δεκεμβρίου 1987, στην Επιτροπή ν' αρχίσει μια πρώτη φάση διαπραγματεύσεων με την Αυστρία, την Ελβετία και τη Γιουγκοσλαβία. Αυτή η πρώτη φάση αποσκοπούσε κυρίως στην εξακρίβωση των υπάρχοντων προβλημάτων και των ενδεχόμενων λύσεων, και στην προετοιμασία των πραγματικών διαπραγματεύσεων για τα πιο σημαντικά σημεία.

2. Παρατηρήσεις της ΟΚΕ

2.1. Στη γνωμοδότηση πρωτοβουλίας που κατήρτισε στις 23 Μαρτίου 1988⁽¹⁾ (εισηγητής: ο κ. Cavazzuti) η ΟΚΕ είχε εκφράσει την άποψή της γι' αυτό το θέμα. Μολονότι δεν έθετε σε αμφισβήτηση την κυριαρχία της κάθε χώρας στο έδαφός της σύμφωνα με τις διαδικασίες που τη χαρακτηρίζουν, η ΟΚΕ επεσήμανε ότι «με τις διαπραγματεύσεις — και όχι με άλλες μεθόδους — θα πρέπει να υπάρξει διακανονισμός σ' αυτό το πεδίο, αποκαθιστώντας θεμελιώδεις συνθήκες ισότητας και έλλειψης διακρίσεων για τις μεταφορές και τα κοινοτικά εμπορεύματα που διέρχονται μέσω του εδάφους αυτών των τριών χωρών».

Η ΟΚΕ επιβεβαιώνει σημείο προς σημείο την προσέγγιση και την φιλοσοφία αυτής της γνωμοδότησης όπως επίσης τις ειδικές παρατηρήσεις που διατυπώθηκαν.

2.2. Αυτή την περίοδο η Επιτροπή περατώνει τη διερευνητική φάση των διαπραγματεύσεων για τη διέλευση και συνιστά στο Συμβούλιο να της αναθέσει νέα εντολή για την έναρξη και περάτωση πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 1989, της δεύτερης φάσης των διαπραγματεύσεων με την Αυστρία, την Ελβετία και τη Γιουγκοσλαβία.

2.3. Το τμήμα μεταφορών και επικοινωνιών ενημερώθηκε πλήρως για τα αποτελέσματα της πρώτης φάσης των εν λόγω διαπραγματεύσεων στη συνεδρίασή του στις 12 Οκτωβρίου 1988. Με αυτή την ευκαιρία η Επιτροπή κατήρτισε έναν εξαντλητικό πίνακα της κοινοτικής συνολικής προσέγγισης και θέσης έναντι των προβλημάτων που συνδέονται με τη διέλευση, όπως επίσης των συγκεκριμένων προτάσεων που η Επιτροπή είναι διατεθειμένη να υποβάλει στη δεύτερη φάση των διαπραγματεύσεων με την κάθε μία από τις τρεις χώρες διέλευσης με σκοπό την αναζήτηση δίκαιας λύσης σ' αυτά τα προβλήματα.

2.4. Η ΟΚΕ διαπιστώνει με μεγάλη ικανοποίηση ότι η γραμμή που ακολουθείται από την Επιτροπή ανταποκρίνεται απόλυτα στη γενική φιλοσοφία της προαναφερθείσας γνωμοδότησής της και στις επιθυμίες που εκφράζονται σ' αυτή. Η ΟΚΕ εκφράζει την ικανοποίησή της κυρίως για το ότι η Κοινότητα υιοθέτησε μια αποφασιστική και στέρεα διαπραγματευτική στάση δείχνοντας παράλληλα πνεύμα κατανόησης και συγκεκριμένης συνεργασίας.

2.5. Η ΟΚΕ διαπιστώνει ότι τα προβλήματα που υπάρχουν στα θέματα των κοινοτικών διαμετακομιστικών μεταφορών μέσω Αυστρίας, Ελβετίας και Γιουγκοσλαβίας είναι σημαντικά, τόσο για τις χώρες αυτές, όσο και για την Κοινότητα. Η απαίτηση όμως να γίνει σεβαστή η διαπραγματευτική αυτονομία της κάθε μιας χώρας και να αποφευχθεί κάθε αμφιβολία για την εμπέδεια των επιθυμητών θετικών καταλήξεων, καθώς επίσης τα ειδικά χαρακτηριστικά των προβλημάτων που αντιμετωπίζει η κάθε μία από αυτές τις χώρες — έστω και μέσα σε ένα ανάλογο πλαίσιο και αλληλοεξαρτούμενο από ορισμένες σκοπιές — συνεπάγονται ξεχωριστές αλλά συντονισμένες, και ως ένα βαθμό ταυτόχρονες διαπραγματεύσεις με τις τρεις ενδιαφερόμενες χώρες.

2.6. Η ΟΚΕ έλαβε γνώση της ευχής που διατυπώθηκε από τους εκπροσώπους της Συμβουλευτικής Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελευθέρων Συναλλαγών (ΕΖΕΣ) με την ευκαιρία της συνεδρίασης του Βερολίνου στις 13/14 Οκτωβρίου, να διεξαχθούν οι διαπραγματεύσεις για τις κοινοτικές διαμε-

⁽¹⁾ ΕΕ αριθ. C 134 της 24. 5. 1988.

τακομιστικές μεταφορές από την άποψη της αρμοδιότητας σε στρογγυλή τράπεζα ΕΟΚ-ΕΖΕΣ, αλλά σημειώνεται ότι δεν υπάρχουν οι απαραίτητες πολιτικές και νομικές προϋποθέσεις για να μπορέσει η ΕΖΕΣ να αποτελέσει συνομιλήτη με πλήρη εξουσιοδότηση για διαπραγματεύσεις.

2.7. Τα θεμελιώδη προβλήματα που εξακριβώθηκαν στην πρώτη φάση των διαπραγματεύσεων με τις εν λόγω τρεις χώρες μπορούν να συνοψισθούν ως εξής:

2.8. Γιουγκοσλαβία

2.8.1. Η ΟΚΕ λαμβάνει γνώση με ικανοποίηση του γεγονότος ότι σε γενικές γραμμές η Γιουγκοσλαβία δείχνει ότι είναι απόλυτα διατεθειμένη να διασφαλίσει τη λειτουργία της ως χώρα διέλευσης και να αναζητήσει δικαίες λύσεις για τα προβλήματα που απορρέουν απ' αυτό. Σημειώνει ωστόσο ότι αυτή η χώρα θεωρεί πως τα προβλήματα αυτά δεν είναι πρωταρχικά και συνεπώς ότι πρέπει να ενταχθούν στο γενικό πλαίσιο των σχέσεων μεταξύ της Κοινότητας και της Γιουγκοσλαβίας ως προς τις μεταφορές.

2.8.2. Η ιδέα συνολικών διαπραγματεύσεων είναι βεβαίως ενδιαφέρουσα, συνεπάγεται όμως τον κίνδυνο να καταλήξει σε πολύ γενικά συμπεράσματα και να μην δώσει ικανοποιητικές λύσεις στα πιο επίκαιρα και πραγματικά προβλήματα. Η ΟΚΕ επιμένει στο γεγονός ότι ο βραχυπρόθεσμος στόχος τον οποίο η Κοινότητα θα πρέπει να επιδιώξει στη διάρκεια της δεύτερης φάσης των διαπραγματεύσεων με τη Γιουγκοσλαβία έγκειται στην επίλυση των ειδικών προβλημάτων που συνδέονται με τις διαμετακομιστικές μεταφορές: η προοδευτική ενσωμάτωση του συστήματος και της πολιτικής των Γιουγκοσλαβικών μεταφορών στο σύστημα και στην πολιτική των κοινοτικών μεταφορών, χωρίς να παραμεληθεί σ' αυτό το στάδιο θα έπρεπε να αντιμετωπισθεί και να εξετασθεί ως πιο μακροπρόθεσμη προοπτική.

2.8.3. Η ΟΚΕ αναγνωρίζει ότι η βασική προτεραιότητα της Γιουγκοσλαβίας στο πεδίο των μεταφορών σχετίζεται με την ανάπτυξη της υποδομής (οδικής και σιδηροδρομικής). Στο μέτρο που αυτή η ανάπτυξη αποκτά ενδιαφέρον για τις κοινοτικές διαμετακομιστικές μεταφορές, θα ήταν σκόπιμο να προβλέψει η Κοινότητα όλους τους δυνατούς τρόπους για μια κοινοτική χρηματοδοτική συμμετοχή στην υλοποίηση αυτών των υποδομών, και αυτό σε πιο ευέλικτες συνθήκες σε σχέση με τις σημερινές.

2.8.4. Επιπλέον, η ΟΚΕ κρίνει ότι στο μέλλον οι δύο πλευρές θα πρέπει να ασχοληθούν περισσότερο με τους νομικούς μηχανισμούς που υπάρχουν ή προετοιμάζονται και οι οποίοι θα επιτρέψουν τη δημιουργία μικτών εταιριών, επιφορτισμένων με την κατασκευή και τη διαχείριση ορισμένων τμημάτων της υποδομής μεταφορών στη Γιουγκοσλαβία.

2.9. Αυστρία

2.9.1. Όσον αφορά την Αυστρία, υπάρχει πλήρης διαθεσιμότητα αυτής της χώρας για διαπραγματεύσεις και ενεργό συμμετοχή στη διαδικασία υλοποίησης της κοινοτικής εσωτερικής αγοράς.

2.9.2. Η ΟΚΕ αναγνωρίζει ότι μέσω αυτής της χώρας πραγματοποιείται ένα μεγάλο μέρος των κοινοτικών οδικών διαμετακομιστικών μεταφορών που σήμερα παρακάμπτουν την Ελβετία λόγω των μέτρων που λήφθηκαν από αυτή τη χώρα και ότι οι μεταφορές αυτές που πραγματοποιούνται κυρίως

στον άξονα Βορρά-Νότου (Μπρένερο), δεν θα πρέπει να αυξηθούν πέρα από τα επίπεδα που έχουν ήδη επιτευχθεί κατά τη στιγμή των διαπραγματεύσεων.

2.9.3. Η ΟΚΕ θεωρεί σχετικά ότι ο σεβασμός του «Standstill», όσον αφορά τις τιμές που σημειώθηκαν την περίοδο 1987/1988 θα μπορούσε να αποτελέσει χρήσιμο σημείο αναφοράς για τις διαπραγματεύσεις: το «Standstill» θα πρέπει, φυσικά, να γίνει σεβαστό και από την Κοινότητα, κυρίως όσον αφορά ορισμένες θεμελιώδεις πτυχές όπως είναι τα βάρη και οι διαστάσεις που αποτελούν, αντιθέτως αντικείμενα προτάσεων ή προπαρασκευαστικών εργασιών που προσανατολίζονται στην αντίθετη κατεύθυνση.

2.9.4. Η καλύτερη χρήση της υπάρχουσας χωρητικότητας στα θέματα συνδυασμένων μεταφορών — που σήμερα υποχρησιμοποιείται (κυρίως στην Ελβετία) — θα αποτελούσε επίσης μια κατάλληλη δυνατότητα να περιορισθεί στο μέλλον η ροή της κυκλοφορίας διέλευσης μέσω της Αυστρίας.

2.10. Ελβετία

2.10.1. Όσον αφορά την Ελβετία, βάσει την συγκεκριμένων και λεπτομερών πληροφοριών που έχουν ληφθεί σχετικά, η ΟΚΕ εκφράζει την έντονη ανησυχία της για τη σημερινή κατάσταση, τη δυνατή εξέλιξη της και τις επιπτώσεις που μπορεί να έχει η κατάσταση αυτή στις ενδοκοινοτικές ανταλλαγές.

2.10.2. Για την επίλυση του αρχικού προβλήματος των οδικών διαμετακομιστικών μεταφορών η Επιτροπή υποδεικνύει τη δημιουργία οδικού διαμετακομιστικού διαδρόμου ανοιχτού μέσα σε ορισμένα όρια στα φορτηγά 40 τόννων. Η ΟΚΕ καλεί την Επιτροπή να επιβεβαιώσει και να υποστηρίξει αυτή την υπόδειξη.

2.10.3. Οι υποθέσεις για την επίλυση των άλλων προβλημάτων, όπως το πρόβλημα των υποδομών, των διελεύσεων στα σύνορα, της προστασίας του περιβάλλοντος, της πρόσβασης στην αγορά και της χρήσης των συνδυασμένων μεταφορών (οι οποίες υποχρησιμοποιούνται) δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν κατάλληλα ελλείψει συγκεκριμένων προτάσεων εκ μέρους των σιδηροδρόμων και της Ελβετίας, ιδιαίτερα στον τομέα των συνδυασμένων μεταφορών για τον οποίο είναι απαραίτητες.

3. Συμπέρασμα

3.1. Η ΟΚΕ συμφωνεί με τις κύριες κατευθύνσεις με τις οποίες η Κοινότητα επιχειρεί να αντιμετωπίσει τη δεύτερη φάση των διαπραγματεύσεων, εκφράζει την επιθυμία να τηρηθεί ενήμερη για την ανάπτυξή τους, και εύχεται να καταλήξουν επιτυχώς το συντομότερο δυνατόν, δεδομένου ότι έχουν ζωτική σημασία για την υλοποίηση της εσωτερικής αγοράς.

3.2. Ειδικότερα γίνεται δεκτή με τη μεγαλύτερη αποφασιστικότητα η δυνατότητα, σε περίπτωση μεγάλων δυσκολιών στις διαπραγματεύσεις με τη μία ή την άλλη χώρα διαμετακόμισης, να προβλεφθούν μέτρα «αμοιβαιότητας» και σ' αυτή την περίπτωση να συμπεριληφθούν τα μέτρα αυτά στο ευρύτερο πλαίσιο των γενικών σχέσεων της Κοινότητας με τις εν λόγω χώρες.

4. Έχοντας εξετάσει τα προβλήματα βάθους που και οι διαπραγματεύσεις έχουν ήδη φέρει στο φως, η ΟΚΕ διερωτάται μήπως έχει έλθει η στιγμή να επιχειρηθεί μία

εμπεριστατωμένη εξέταση της κοινοτικής πολιτικής για τις μεταφορές, λαμβάνοντας υπόψη τα όχι τόσο λαμπρά πάντοτε αποτελέσματα στα οποία οδήγησε η σημερινή πολιτική.

Βρυξέλλες, 24 Νοεμβρίου 1988.

Ο Πρόεδρος της

Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Alberto MASPRONE

Γνωμοδότηση για

- την πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου για την περιορισμένη χρήση γενετικά τροποποιημένων μικροοργανισμών και
- την πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου για την εκούσια ελευθέρωση γενετικώς τροποποιημένων οργανισμών στο περιβάλλον⁽¹⁾

(89/C 23/15)

Στις 30 Μαΐου 1988, το Συμβούλιο αποφάσισε να ζητήσει, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 100α της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, τη γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για τις παραπάνω προτάσεις.

Το τμήμα περιβάλλοντος, δημόσιας υγείας και κατανάλωσης, στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 8 Νοεμβρίου 1988 με βάση την εισηγητική έκθεση του κ. von der Decken.

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε κατά τη 260ή σύνοδο ολομέλειάς της (συνεδρίαση της 24ης Νοεμβρίου 1988) ομόφωνα την ακόλουθη γνωμοδότηση.

Μολονότι είναι προφανές ότι οι δύο αυτές προτάσεις συνδέονται μεταξύ τους, ωστόσο διαφέρουν ως προς το εύρος τους και θίγουν διαφορετικά προβλήματα. Συνεπώς θα εξεταστούν χωριστά η μια κατόπιν της άλλης.

1. Η πρόταση για την περιορισμένη χρήση

1.1. Γενικές παρατηρήσεις

1.1.1. Η πρόταση ανταποκρίνεται στην ανάγκη εναρμόνισης των διάφορων διατάξεων που ισχύουν στα κράτη μέλη. Η ΟΚΕ υποστηρίζει την πρόταση αυτή, με την επιφύλαξη των παρακάτω παρατηρήσεων.

1.1.2. Από το 1972, ο «ανασυνδυασμός in-vitro» των γονιδίων ή αυτό που σήμερα αποκαλούμε «γενετική μηχανική» έχει εδραιωθεί στη βιολογική, βιοχημική και ιατρική έρευνα. Η τεχνολογία αυτή χρησιμοποιείται επίσης για βιομηχανικούς και γεωργικούς σκοπούς.

Αρχικά, η ανάπτυξη της παρεμποδίστηκε από τη θέσπιση πολύ περιοριστικών κατευθυντήριων γραμμών, τις οποίες είχαν προτείνει και οριστικοποιήσει οι επιστήμονες που συμμετείχαν στις έρευνες αυτές. Με τη συσσώρευση, όμως, των εμπειριών, οι κατευθυντήριες γραμμές προσαρμόστηκαν στις νέες γνώσεις που αποκτήθηκαν. Σε γενικές γραμμές τούτο σήμαινε χαλάρωση των περιορισμών.

1.1.3. Πρωταρχικό στόχος αυτών των κατευθυντήριων γραμμών, που υφίστανται σε όλες τις χώρες που μετέχουν στην έρευνα, ήταν, αφενός μεν, η προστασία όσων συμμετέχουν άμεσα στα πειράματα ή στις βιομηχανικές χρήσεις, αφετέρου δε, η προστασία του περιβάλλοντος από ενδεχόμενους κινδύνους

Προκειμένου να εξασφαλιστεί η μέγιστη ασφάλεια συνδυάστηκαν δύο μέτρα.

- a) Ο ανασυνδυασμός in-vitro των γονιδίων και η εργασία με γενετικά τροποποιημένους οργανισμούς πρέπει να διενεργούνται κάτω από συνθήκες που έχουν εκ των προτέρων αποδειχτεί ότι παρέχουν πλήρη ασφάλεια για την εκτέλεση εργασιών με μικροοργανισμούς και ιδιαίτερα με παθογόνους μικροοργανισμούς. Μεγάλος πλούτος πείρας υφίσταται όσον αφορά τις εργασίες κατά τις οποίες γίνε-

⁽¹⁾ ΕΕ αριθ. C 198 της 28. 7. 1988, σ. 9-19.